

Les 94 – Antwoorden

Opdracht 1: Bijbel. Geef de uitspraak en de vertaling.

וַעֲשׂוּ אֲרוֹן, עֲצֵי שִׁטִּים: אֲמָתִים וְחֲצֵי אַרְכּוֹ, וְאִמָּה וְחֲצֵי רָחְבוֹ, וְאִמָּה וְחֲצֵי קִמְתּוֹ

w^eásoe ^aron, ^atze shittiem: ammátayiem wáchetzie árko, w^eammáh wáchetzie ráchbo, w^eammáh wáchatzie, qomáto. (Exodus/Shemot 25:10)

En-zij-zullen-maken [een] kist [van] acasia hout: twee-el (2v) en-een-half zijn-lengte, en-el en-een-half zijn-breedte, en-een-el en-een half, zijn-hoogte.

Zie de uitleg van dr. Piet van Midden, [Efemeride 1314](#).

וְהַבֵּית, אֲשֶׁר בָּנָה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה לַיהוָה--שִׁשִּׁים-אַמָּה אַרְכּוֹ, וְעֶשְׂרִים רָחְבוֹ; וְשִׁלְשִׁים אִמָּה, קִוְמָתוֹ

w^ehabayiet ^ashèr bánáh hammèlèch shlomoh laYHWH [la'èlohiem] shishiem ammáh árko, w^eèsriem ráchbo, oesh^eloshiem ammáh, qomáto

En-het-huis dat bouwde de-koning Salomo voor-de-Heer zestig el zijn-lengte, en-twintig zijn-breedte, en-twintig el zijn-hoogte. 1 Koningen/Melachiem 1, 6:2

וְאִמָּר, אָנָּה אֵתָהּ הַלֵּךְ; וַיֹּאמֶר אֵלַי, לָמַד אֶת-יְרוּשָׁלַם, לָרְאוֹת כְּמַה-רָחְבָּהּ, וְכַמָּה אַרְכָּהּ

wá'omer, ánáh attáh holech; wayomèr elay, lámmod et-yeroeshála'iem*, lirot kammáh-ráchbáh, w^echammáh árkah. Zacharia 2:2/Zecharyáh 2:6. (vers-indeling NL-HE verschilt)

En-ik-zei, waarheen gaat u, en-hij-zei tot-mij, om-te-meten Jeruzalem, te-zien hoeveel haar-breedte, en-hoeveel haar-lengte [is].

* Merk op het dubbele uitspraakteken onder de lamed; pas later is een yod ingevoegd

Opdracht 2: Vervoeg het werkwoord Meten, מָדַד {mádad} [pa'al].

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd *	Persoon
Ik (m)	מוֹדֵד	moded	אֶמְדֹּד	אֲנִי
Ik (v)	מוֹדֵדֶת	modèdèt	אֶמְדֹּד **	אֲנִי
Jij (m)	מוֹדֵד	moded	תִּמְדֹּד	אַתָּה
Jij (v)	מוֹדֵדֶת	modèdèt	תִּמְדֹּדִי	אַתְּ
Hij	מוֹדֵד	moded	יִמְדֹּד	הוּא
Zij	מוֹדֵדֶת	modèdèt	תִּמְדֹּד	הִיא
Wij (m)	מוֹדְדִים	mod ^e diem	נִמְדֹּד	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	מוֹדְדוֹת	mod ^e dot	נִמְדֹּד	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	מוֹדְדִים	mod ^e diem	תִּמְדֹּדוּ	אַתֶּם
Jullie (v)	מוֹדְדוֹת	mod ^e dot	תִּמְדֹּדוּ	אַתֶּן
Zij (m)	מוֹדְדִים	mod ^e diem	יִמְדֹּדוּ	הֵם
Zij (v)	מוֹדְדוֹת	mod ^e dot	יִמְדֹּדוּ	הֵן

Gebiedende wijs: m: מְדֹּד m^edod, v: מִדְּדִי middie, meervoud: מִדְּדוּ middoe, infinitief: לְמִדֹּד limdod of לְמִדֹּד l^emdod. (Ook moderne Hebreeuws verandert. Deze vorm wordt nu toegepast).

* In oudere teksten ontbreekt de waw.

Opdracht 2: geef de vertaling en de uitspraak.

Wat is uw lengte? מה הגובה שלך / שלך? mah hagovah shelchá (m) / shelách (v) *

Zij meet het boek met een liniaal היא מוֹדְדֶת אֶת הַסֵּפֶר עִם הַסֵּרָגֶל hie modèdèt èt hasefèr im hasargel

Vijftien kilometer naar Haifa עֶשְׂרִים וְחֲמִשׁ קִלּוֹמֶטְרִים לְחֵיפָה èsriem w^echamesh qilomètriem l^echefáh

Hoe dik is het boek? אֵיךְ עֵבֶה [האון] הַסֵּפֶר? ech ávèh [hoe] hasefèr?

*[אני] מְדַדְתִּי אֶת רֹחַב הַכְּבִישׁ עִם סֵרֵט מְדִידָה *[anie] mádadtie et rochav hakviesh im sèrèt m^edidáh

Ik mat de breedte van de weg met een meetlint השולחן ארוך מדי, אני רוצה לקצר אותו hashoelchan ároch miday, anie rotzeh l^eqatzer oto De tafel is te lang, ik wil hem inkorten

מהו הגודל של הנעלים שלך / שלך? מהו הגודל של הנעלים שלך / שלך? mahoe hagodèl shèl hana'aliem shelchá/shelách? * Wat is de maat van uw schoenen?

* Mannelijke resp. vrouwelijke vorm.

** Het werkwoord is duidelijk over de persoon, die mag dus worden weggelaten

Les 95 – W21 – 'Holle' werkwoorden, 2e radicaal waw, yod

Deze les gaat over 'Ayin-Waw' en 'Ayin-Yod'-werkwoorden, dat zijn [pa'al] werkwoorden die als tweede radicaal een waw of yod hebben, een letter die in de tegenwoordige tijd en de verleden tijd schittert door afwezigheid. De derde persoon verleden tijd ('hij'), waarmee een werkwoord doorgaans wordt aangeduid, telt dan slechts twee letters.

De vervoeging van deze 'holle' werkwoorden verloopt in de tegenwoordige tijd en de verleden tijd op ongeveer dezelfde manier; in de toekomstige tijd en de gebiedende wijs wordt een OE-, IE- of O-klank ingevoegd.

N.B. Ga dit niet allemaal uit je hoofd leren, gebruik het als naslagles.

1. Deze 'Ayin-Waw'-werkwoorden krijgen in de toekomstige tijd, de gebiedende wijs en de infinitief een waw ingevoegd met OE-klank. Het werkwoord אָבָּבָּ (of בּוֹבּוּבּוּ) Komen heeft echter gekozen voor een O-klank.	גָּר	gár	Wonen, leven	בָּבָּ	bá	Komen, binnengaan, les 30
	זָרַז	záz	Bewegen	דָּן	dán	Rechtspreken, berechten
	רָץ	rátz	Rennen	סָט	tás	Vliegen (per vliegtuig)
	שָׁב	sháv	Terugkeren	סָר	sár	Zich afwenden; binnenlopen bij
	שָׂט	shát	Zeilen	עָף	áf	Vliegen (als vogel)
	שָׂם	shám	Schatten	קָם	qám	Opstaan, les 67

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	אָרָר	אָרַרְתִּי	אָרוּר	אֲנִי
Ik (v)	אָרְרָה	אָרַרְתִּי	אָרוּר	אֲנִי
Jij (m)	אָרָר	אָרַרְתָּ	אָרוּר	אַתָּה
Jij (v)	אָרְרָה	אָרַרְתְּ	אָרוּרִי	אַתְּ
Hij	אָרָר	אָרַר	אָרוּר	הוּא
Zij	אָרְרָה	אָרַרָה	אָרוּרָה	הִיא
Wij (m)	אָרְרִים	אָרַנּוּ	אָרוּר	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	אָרְרֹת	אָרַנּוּ	אָרוּר	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	אָרְרִים	אָרַתֶּם	אָרוּרוּ	אַתֶּם
Jullie (v)	אָרְרֹת	אָרַתֶּן	אָרוּרוּ	אַתֶּן
Zij (m)	אָרְרִים	אָרוּ	אָרוּרוּ	הֵם
Zij (v)	אָרְרֹת	אָרוּ	אָרוּרוּ	הֵן

Gebiedende wijs: m: אָרוּר goer, v: אָרוּרִי goerie, meervoud: אָרוּרוּ goeroe. Infinitief: אָרוּרָה látoes.

* Merk op, dat enkele vormen in tegenwoordige tijd en verleden tijd identiek zijn; alleen de klemtoon verschilt.

2. Het werkwoord מָתַת met [pa'al] Sterven voegt ook een OE-klank in, maar onder de mem verschijnt een tsere (מֵ), een E-klank, wanneer dit een lange klank is. Bij korte klanken blijft het een A klank (מַ).

3. Bij deze 'Ayin-Waw'-werkwoorden wordt in de toekomstige tijd, de gebiedende wijs en de infinitief een waw ingevoegd met OE-klank, en wanneer een chet of ayin de laatste letter is, wordt daarvoor een A-klank ingevoegd, b.v. אָנוּחַ noe'ach rust! Zie Les_05 , punt 6.	נָח	nách	Rusten, les 95
	נָע	ná	Bewegen, zwerven

4. Bij 'Ayin-Yod'-werkwoorden wordt in de toekomstige tijd, de gebiedende wijs en de infinitief een yod met IE-klank ingevoegd.	רָם	rám	Zich verheffen (ruzie maken?)
	שָׂר	shár	Zingen, Les_34 en hierna
	שָׂם	sám	Zetten, leggen

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	שָׁר shár	שָׁרְתִי shartie	אֲשִׁיר áshier	אֲנִי
Ik (v)	שָׁרָה shárah	שָׁרְתִי shartie	אֲשִׁיר áshier	אֲנִי
Jij (m)	שָׁר shár	שָׁרְתָּ shartá	תִּשְׁרֶה táshier	אַתָּה
Jij (v)	שָׁרָה shárah	שָׁרְתָּ shart	תִּשְׁרִי táshirie	אַתְּ
Hij	שָׁר shár **	שָׁר shár **	יִשְׁרֶה yáshier	הוּא
Zij	שָׁרָה shárah **	שָׁרָה shárah **	תִּשְׁרֶה táshier	הִיא
Wij (m)	שָׁרִים sháriem	שָׁרְנוּ shárnoe	נִשְׁרֶה náshier	אַנְחֵנוּ
Wij (v)	שָׁרוֹת shárot	שָׁרְנוּ shárnoe	נִשְׁרֶה náshier	אַנְחֵנוּ
Jullie (m)	שָׁרִים sháriem	שָׁרְתֶם shartèm	תִּשְׁרֶוּ táshiroe	אַתֶּם
Jullie (v)	שָׁרוֹת shárot	שָׁרְתֶן shartèn	תִּשְׁרְנָה * táshernáh	אַתֶּן
Zij (m)	שָׁרִים sháriem	שָׁרוּ shároe	יִשְׁרֶוּ yáshiroe	הֵם
Zij (v)	שָׁרוֹת shárot	שָׁרוּ shároe	תִּשְׁרְנָה * táshernáh	הֵן

Gebiedende wijs: m: שִׁיר shier; v: שִׁירִי shirie; mv: שִׁירוּ shiroe. Infinitief: לְשִׁיר láshier

* In onbruik geraakte, verouderde, vrouwelijke vorm. Men gebruikt nu de mannelijke vorm.

** Merk op, dat enkele vormen in tegenwoordige tijd en verleden tijd identiek zijn; alleen de klemtoon verschilt.

5. Onregelmatig zijn de werkwoorden חַי chai, leven, [Les_27](#), and מָת met, sterven, [Les_119](#) tzt.

Afbeelding: De terugkeer van de Verloren Zoon, geschilderd door Rembrandt.

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord שָׁב sháv [pa'al] Terugkeren. Zie bovenstaand voorbeeld 1.

Van dit werkwoord is ook afgeleid תְּשׁוּבָה teshoeváh (v) Inkeer, berouw, terugkeer, antwoord.

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	.....	.....	.....	אֲנִי
Ik (v)	שָׁבָה sháváh	שָׁבְתִי shavtie	אֲשׁוּב áshoev	אֲנִי
Jij (m)	.....	.....	.....	אַתָּה
Jij (v)	.....	.....	.....	אַתְּ
Hij	.....	.....	.....	הוּא
Zij	.....	.....	.....	הִיא
Wij (m)	.....	.....	.....	אַנְחֵנוּ
Wij (v)	.....	.....	.....	אַנְחֵנוּ
Jullie (m)	.....	.....	.....	אַתֶּם
Jullie (v)	.....	.....	.....	אַתֶּן
Zij (m)	.....	.....	.....	הֵם
Zij (v)	.....	.....	.....	הֵן

Geb. wijs: m: ....., v: ....., mv: שׁוּבוּ shoevoe, infinitief: לְשׁוּב láshoev

Opdracht 2: Bijbel. Noteer de uitspraak en de vertaling. Herken je de teksten? Zie les 34, 37,91

יֵלֵךְ וְיָשֵׁב לְבֵיתוֹ .....
 .....
 עַד שׁוֹבֵר אֶל-הָאֲדָמָה .....
 .....
 לָכֵן שׁוּבוּ אֶל-הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר-שָׁלַח אֶתְכֶם .....
 .....
 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-יַעֲקֹב, שׁוּב אֶל-אֲרֻץ אֲבוֹתֶיךָ .....
 .....
 שׁוּבוּ אֵלַי וְאִשׁוּבָה אֲלֵיכֶם, אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת; וְאִמְרָתֶם, בְּמָה נָשׁוּב .....
 .....
 .....

Opdracht 3: Vervoeg het werkwoord נָח nách [pa'al] Rusten (to rest).

Controleer jezelf op de website www.hebrew-verbs.co.il

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon	
Ik (m)	.....	.....	.....	אֲנִי	
Ik (v)	נָחָה	nácháh	נָחִיתִי	nachtie	אֲנִי
Jij (m)	.....	.....	.....	אתה	
Jij (v)	.....	.....	.....	את	
Hij	.....	.....	.....	הוא	
Zij	.....	.....	.....	היא	
Wij (m)	.....	.....	.....	אֲנַחְנוּ	
Wij (v)	.....	.....	.....	אֲנַחְנוּ	
Jullie (m)	.....	.....	.....	אתם	
Jullie (v)	.....	.....	.....	אתן	
Zij (m)	.....	.....	.....	הם	
Zij (v)	.....	.....	.....	הן	

Geb. wijs: m: ....., v: ....., mv: ....., infinitief: לָנוֹחַ lánoe'ach

Bronnen: Melet, Arjeh Gebhard, uitg. Coutinho, les 29; www.hebrew-verbs.co.il; Millon; Hebrew Verb Tables, Tarmon & Uval

Zie ook: Videolesen van dr. Piet van Midden webapp.fkt.uvt.nl/bho/plugin_wiki/page/hebreuws, les Zwakke werkwoorden: Mediae vocalis.